

Atskaite par dalību Eiropas Komisijas rīkotajā sanāksmē par Padomes Direktīvas par cūku aizsardzību 2008/120/EC īstenošanu:

18.-20.03.2012., Brisele

Izskatāmais jautājums: par ES dalībvalstu cūku audzēšanas saimniecību gatavību jaunajām labturības prasībām no 01.01.2013

Rezumējums (LV viedoklis/citu DV viedoklis/u.c. komentāri):

Jautājuma būtība ir tā, ka no nākamā gada stājas spēkā jau pirms 10 gadiem ES pieņemtā direktīva par cūku labturību. Galvenās un būtiskākās izmaiņas attiecas uz grūsnos sīvēnmāšu turēšanu. Tās būs jātur grupās.

Sanāksmes mērķis bija informācijas un viedokļu apmaiņa starp Komisiju un cūku audzētājiem par aktuālo situāciju un gatavību izmaiņām visās valstīs.

Sanāksmes sākumā Komisijas pārstāvis informēja par paveikto no viņu puses, par izstrādāto direktīvas ieviešanas plānu. Tas nosaka, ka visām dalībvalstīm ir savs nacionālais direktīvas informēšanas un izpildes kontroles mehānisms, kas paredz par pārbaudi rezultātiem informēt atbilstošās ES institūcijas. Komisijas rīcībā bija pēdējie apkopotie rezultāti par 14 valstīm uz 2011. gada jūliju. Valstis vārdā nenosaucot, septiņās direktīvas prasības ievērot ir gatavas 90% saimniecību, četrās valstīs 70 līdz 89% saimniecību. Vēl 3 valstis bija norādījušas, ka tām nav prognožu par situāciju. Pārējās dalībvalstis informāciju nebija sniegušas. Varēja vien nojaust, ka viena no tām ir Dānija.

Tāpat komisija norādīja, ka tā darīs visu, lai direktīva, kurai bija arī pietiekami ilgs 10 gadu pārejas laiks, tiks ieviesta un nekādas atkāpes nepieņems. Tika uzsvērts, ka ir gūta laba pieredze ar "dējējvistu direktīvas" ieviešanu un šajā gadījumā arī ar cūku labturības direktīvu nepieciešamības gadījumā tiks pieņemti līdzvērtīgi mēri, līdz pat iespējamiem tiesas darbiem Luksemburgas tiesā.

Jauno labturības noteikumu iniciatori un lielākie atbalstītāji, angļi, uzstājās ar ziņojumu, kurā norāda, ka viņu valstī šādas sīvēnmāšu turēšanas prasības darbojas jau kopš 1999.gada. Ieguvums esot mazāk traumētu un ilgāku mūžu ražojošas sīvēnmātes. Arī patērētāji uz nozari esot sākuši skatīties pozitīvāk līdz ar ierobežotās turēšanas atcelšanu.

Pirms individuālām debatēm uzstājās Copa-Cogeca cūkgaļas ražotāju grupas vadītājs Tavaresa kungs. Tavares pats ir cūkaudzētājs no Portugāles. Savā runā viņš uzsvēra, ka protams Copa-Cogeca atbalsta direktīvas ieviešanu un attiecībā uz cūku turēšanas prasībām, protams, ka visās ES dalībvalstīs jābūt vienādiem noteikumiem. Taču viņš arī uzsvēra, ka, viņaprāt, dzīvnieku ražības rādītāji vislabāk raksturo arī dzīvnieku turēšanu. Un tāpēc, viņš tomēr nav līdz galam īsti pārliecināts, vai patiešām jaunie noteikumi ir labāki priekš pašiem dzīvniekiem. Tika veltīta ironiska piezīme Anglijas pārstāvim, kāpēc viņu valstī pēdējo 10 gadu laikā (direktīvas pārejas posmā) sivēnmāšu kopējais skaits ir samazinājies uz pusi?

Tavares prognozē, ka jaunie labturības noteikumi varētu samazināt cūkgaļas ražošanas apjomus par 10 līdz 15%. Par tik varētu kristies tieši sivēnmāšu ražība. Ir jāuzmanās, lai ieviešot jaunus noteikumus Eiropā, cūkgaļas ražošanā neveidotos deficīts. Tas mūsu nozarei tad būtu liels apdraudējums.

Tālāk uzstājās pārstāve no Dzīvnieku aizsardzības biedrības – etoloģe. Galvenais arguments, ka jaunie noteikumi patiešām ir labāki dzīvniekiem, ir tas, ka arī mežacūkas dzīvo baros.

Asas diskusijas izvērās brīdī, kad sēdes vadītāja paziņoja, ja saimniecībai līdz 2013. gada sākumam ir apstiprināts projekts, saņemts finansējums un uzsākta pārbūve, ir pieļaujams, ka saimniecība netiek sodīta un tai ļauj realizēt pielāgošanos direktīvas prasībām. Šāda nostāja ir par labu Francijai, kur tikko valsts ir piešķīrusi lielas naudas summas fermu pārbūvēm. Pret šo nostāju asi iebilda Anglija, Malta un citas valstis. Beigās tā arī īsti netika skaidrs, vai šādas saimniecības sodīs vai nē.

Polijas pārstāvis savukārt informēja, ka, ja šīs direktīvas ieviešanas rezultātā samazināsies sivēnu ražošana cūku ražošanas lielvalstīs, kā Dānija un Holande, tad viņi arī būs lieli cietēji, jo viņu cūkkopībā liels īpatsvars ir nobarojamās fermas, kuras importē sivēnus.

Vācijas delegācija ir uztraukta par to, kā Komisija domā kontrolēt importēto cūkgaļu, kādās fermās tā tiek saražota. Jo, ja tiešām Eiropā nākotnē veidosies cūkgaļas deficīts un tā rezultātā pieaugs importa apjomi, tad imports ir iespējams tikai no valstīm, kur ir līdzvērtīgi cūku labturības noteikumi. Kā Komisija domā to izkontrolēt? Uz šo jautājumu Komisijai konkrētas atbildes nebija. Tika sniegtas atrunas, ka, ja tas tiešām tā notiks, tad arī tiks pieņemti atbilstoši mēri.

Dānijas pārstāve ziņojot par situāciju savā valstī, norādīja, ka viņiem visā nozarē ir izstrādāts ļoti stingrs ražotāju paškontroles plāns, ko uzraugot saimniecību apkalpojošie veterinārārsti. Šīs paškontroles ietvaros ir iestrādātas arī labturības prasības. Kopumā viņa atzina, ka jā, vēl daudzām saimniecībām ir jāpaveic darbi noteikumu ievērošanai, taču viņi pie tā strādājo.

LV situācija ar šo prasību ievērošanu nav tik kritiska, taču jāatzīst, ka dažās saimniecībās vēl viss nav kārtībā, sagaidot 2013. gadu. Šobrīd PVD kā kontrolējošā iestāde pārbauda cūku fermu atbilstību jaunajai direktīvai. Jāņem vērā, ka Latvijā cūku kompleksu lielākie rekonstrukciju darbi notika tieši pēdējos 10 gados, kad jau bija zināmas jaunās labturības prasības.

Kopsavilkums/ ieteikumi nākamajam darbam:

Sanāksme sniedza informāciju par aktuālo stāvokli cūku labturības jomā citās ES dalībvalstīs. Kopējais iespaids, ka dažas valstis tomēr nebūs ar nākamo gadu īsti gatavas jaunajām prasībām. Tā rezultātā, ja šīm valstīm tiešām netiks dotas nekādas atlaides, varētu samazināties cūkgaļas ražošanas apjomi kopējā tirgū, kas varētu novest pie cenu paaugstināšanās. Tas būtu Latvijas cūku audzētāju interesēs.

Dzintars Veide

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

 ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS